

Het doormaken van een TIA/CVA

Het krijgen van een CVA is een ingrijpende gebeurtenis, niet alleen voor de persoon zelf maar ook vaak voor diens naasten. Graag geven wij u hier antwoord op de meest voorkomende vragen.

Wat is een CVA / TIA?

CVA is de afkorting voor Cerebro Vasculair Accident. Een CVA kan een herseninfarct of een hersenbloeding zijn en wordt ook wel beroerte genoemd. In 85% van de gevallen gaat het om een *herseninfarct*. Hierbij wordt een bloedvat afgesloten door een bloedpropje. Een deel van de hersenen krijgt daardoor te weinig zuurstof, waardoor de functie van dit gedeelte verloren gaat (bijvoorbeeld een verlamming of gestoorde spraak).

Bij een *hersenbloeding* scheurt of knapt een bloedvat in de hersenen. Bloed hoopt zich op in de hersenen. Hierdoor ontstaat te veel druk op het hersenweefsel, waardoor een deel van de hersenen te weinig of geen zuurstof krijgt.

TIA staat voor Transient Ischemic Attack. Hierbij zijn er kortdurende verschijnselen die binnen 24 uur over zijn.

Een TIA kan een voorbode zijn voor een herseninfarct.

Welke gevolgen kan een CVA hebben?

Bij een CVA krijgt een deel van de hersenen te weinig zuurstof en raakt het beschadigd. Dit deel kan niet meer functioneren. Dit kan tijdelijk of blijvend zijn. Direct na een CVA is het moeilijk in te schatten, welke gevolgen blijvend zijn.

De eerste weken na een CVA wordt dit steeds duidelijker. Welke gevolgen een CVA heeft hangt af van de grootte en de plek in de hersenen. Sommige mensen merken er bijna niets van, anderen houden veel last. Sommige gevolgen worden pas later opgemerkt.

Het meeste herstel gebeurt in de eerste drie maanden. Ook in de maanden daarna kan nog verder herstel optreden. De gevolgen van een CVA zijn erg verschillend per persoon. Zo kan een CVA het lichaam gedeeltelijk verlammen of kan het leiden tot problemen met praten. Ook kunnen de gevolgen onzichtbaar zijn aan de buitenkant. Zo kan iemand veranderen van karakter, qua gevoelens of emoties, problemen hebben met concentratie, communicatie of het geheugen. De eerste weken/maanden na het CVA treedt ook vaak vermoeidheid op.

De informatie in deze folder is van algemene aard en is bedoeld om u een beeld te geven van de zorg en voorlichting die u kunt verwachten. In uw situatie kunnen andere adviezen of procedures van toepassing zijn. Deze folder is dan ook slechts een aanvulling op de specifieke (mondelinge) voorlichting van uw specialist of behandelaar.

Hoe wordt vastgesteld dat u een CVA/TIA heeft?

Bij binnenkomst in het ziekenhuis worden er onderzoeken gedaan en wordt gevraagd naar de klachten. De combinatie van het verhaal, het lichamelijk onderzoek en een CT scan (soms een MRI scan) moet duidelijk maken of er een TIA, herseninfarct of hersenbloeding is en op welke plek. Er vindt doorgaans ook bloedonderzoek en een hartfilmpje plaats en in veel gevallen ook een echo van de halsvaten.

De neuroloog bekijkt vervolgens hoe ernstig het CVA is. Verder wordt gekeken hoe iemand reageert op bepaalde prikkels, bv door de manier van kijken, spreken en of er verlamming van armen of benen is.

Behandeling bij herseninfarct

1. Bij een herseninfarct kan trombolysie ingezet worden. Dit houdt in dat via een infuus medicijnen worden gegeven die de bloedprop oplossen. Deze behandeling moet binnen 4,5 uur na het ontstaan van het infarct starten. Het nadeel van trombolysie is dat er soms bloedingen kunnen ontstaan. Soms is trombolysie niet mogelijk, bijv. als u bepaalde bloedverdunders gebruikt of net geopereerd bent.
2. Een ander mogelijkheid kan mechanische trombectomie zijn. De bloedprop wordt via een slangetje, dat vanaf de lies naar het hoofd gaat, eruit gehaald. Dit kan alleen als de bloedprop op een bepaalde plek in de hersenen zit en de klachten kortgeleden zijn ontstaan.
3. In veel gevallen wordt in de eerste dagen gekeken naar de halsslagaders. Wanneer daar een bloedvat ernstig is verstopt, kan een operatie aan de halsvaten de kans op een nieuwe beroerte verkleinen.

Behandeling bij een hersenbloeding

Helaas zijn er bij een hersenbloeding weinig mogelijkheden voor een medische behandeling. Soms is een operatie nodig om de bloeding te stoppen of de druk op het hersenweefsel te verminderen. Het meten van de bloeddruk is ook van belang. Bloedverdunders worden vaak (tijdelijk) gestopt om te voorkomen dat de bloeding groter wordt.

Behandeling met revalidatie

Het is voor herstel belangrijk dat zo snel mogelijk gestart wordt met de revalidatie behandelingen. Het type behandeling hangt af van het soort klachten dat u heeft. Een behandeling kan kort of lang nodig zijn en start al meteen in het ziekenhuis. Verdere revalidatie vindt plaats vanuit thuis, in het revalidatiecentrum of in het verpleeghuis op een revalidatieafdeling.

De eerste dagen na een CVA

De behandeling na een CVA start in het ziekenhuis. Daarvoor hebben we een speciale afdeling, de NeuroCare Unit (NCU). In de eerste periode hebben veel patiënten last van vermoeidheid, moeite met spreken, communiceren en bewegen. Veel van deze klachten kunnen herstellen in de eerste weken. De eerste dagen zijn erg druk. Veel zorgverleners komen langs voor vragen en onderzoek.

De dagen daarna

De neuroloog zal de oorzaak van het CVA achterhalen. Mogelijke gezondheidsproblemen die optreden tijdens de ziekenhuis opname worden waar nodig behandeld (bijvoorbeeld verhoogde suikerwaarden, verhoogde bloeddruk, koorts, acute verwardheid (delier)). Samen met andere zorgverleners (o.a. ergotherapeut, fysiotherapeut, logopedist, verpleegkundige, diëtist, psycholoog, levensbegeleider) wordt bekeken waar u het beste verder kunt revalideren.

Een nieuwe CVA voorkomen

Heeft u een CVA gehad, dan heeft u een grotere kans om nog een CVA te krijgen. Dit hangt ook af van de oorzaak van het CVA. Een gezonde leefstijl is daarbij belangrijk. Risicofactoren zijn bv leeftijd en erfelijke aanleg, maar ook dus een ongezonde leefstijl. Denk daarbij roken, weinig lichaams-beweging, ongezond eetpatroon, alcohol en zoutgebruik, overgewicht, hoge bloeddruk, te hoog cholesterol.

De draad van het leven weer oppakken

Veel patiënten willen graag terug naar huis. Toch kan het moeilijk zijn om weer thuis te komen. Een CVA heeft veel effect op het dagelijks leven. Contacten met naasten kunnen veranderen. Ook kunnen er lichamelijke beperkingen zijn. Dit kan moeilijk zijn. Het is belangrijk na thuiskomst de draad van het leven weer op te pakken. Een zinvolle dagbesteding kan een bijdrage leveren aan herstel en zelfvertrouwen. Praten met naasten en zorgverleners (huisarts, neuroloog, bedrijfsarts, maatschappelijk werker, ergotherapeut, etc.) is belangrijk.

Zorgverleners geven ondersteuning bij terugkeer naar werk, het oppakken van hobby's of sport, aanpassingen in huis, etc.

Het is belangrijk dat hier samen over gepraat wordt. Zo krijgt iemand meer grip op het leven, de zorg, het herstel en het omgaan met beperkingen.

Autorijden na een CVA/TIA

De regels rondom het autorijden na een CVA/TIA worden bepaald door de overheid. Deze verschillen voor TIA en CVA en hangen ook af van het type rijbewijs. In veel gevallen is een keuring noodzakelijk. Meer informatie vindt u op www.cbr.nl. Ook de zorgverlener kan u op weg helpen.

Meer informatie

www.nahzobrabant.nl

www.breinlijn.nl

www.hersenletsel.nl

www.hartstichting.nl